

**Considerații privind cazuistica Domeniului apărarea, protecția și promovarea
drepturilor copilului, în perioada ianuarie-decembrie 2025,
pe tipuri de violențe, exercitate împotriva copiilor**

Urmare colectării, centralizării datelor și informațiilor deținute din cazuistica instituției Avocatul Poporului, în perioada ianuarie - decembrie 2025, pe tipuri de violențe, exercitate împotriva copiilor, au rezultat următoarele:

Dificultăți, sincope, vulnerabilități

- Dificultățile autorităților locale/instituțiilor în identificarea cazurilor în care copiii sunt expuși diferitelor forme de violență în mediul familial și nu numai, neraportarea acestora sau raportarea slabă a cazurilor de violențe asupra copiilor, din cauza toleranței comunității, a fricii de eventualele repercusiuni asupra propriilor familii.

- Colaborare interinstituțională deficitară între Inspectoratele de Poliție Județene și Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului, în sensul că reprezentanții IPJ-urilor nu transmit întotdeauna cazurile către DGASPC-uri și de asemenea, unitățile de învățământ nu raportează cazurile către DGASPC-uri, în vederea efectuării evaluărilor necesare și de specialitate.

- Lipsa serviciilor sociale la nivelul autorităților publice locale din mediul rural.

- Monitorizarea superficială a situației copiilor expuși diferitelor forme de violență în mediul familial de către Direcțiile de Asistență Socială.

- Personal de specialitate insuficient la nivelul Direcțiilor de Asistență Socială și al Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (asistenți sociali, psihologi) și în unele cazuri nespecializat.

- Accesul greoi și în multe cazuri, lipsa accesului minorilor la servicii de specialitate (ex: consiliere psihologică etc).

- Închiderea cazurilor/dosarelor de către DGASPC-uri cu recomandări de consiliere psihologică a minorilor în cadrul unităților de învățământ, de către consilierii școlari, în condițiile în care aceștia din urmă, ori nu au astfel de atribuții, ori nu au pregătire de specialitate, accesul pe un astfel de post fiind deschis mai multor categorii de profesioniști.

- Distanța mare între domiciliul minorilor și sediul serviciilor sociale, dificultățile financiare ale familiilor și lipsa de suport din partea autorităților locale.

- Comunicarea greoaie între instituțiile și autoritățile implicate, precum și cu părinții minorilor, în unele cazuri.

- Lipsa consilierilor școlari și mai ales a psihologilor în cadrul unităților de învățământ.

În unele cazuri, intervenția autorităților este „blocată” de refuzul copilului/părinților de a accesa servicii suport: de evaluare și consiliere psihologică, dar și de neîncrederea părinților în sprijinul efectiv pe care îl pot acorda autoritățile locale în depășirea unor episoade de violență/în prevenirea unor asemenea episoade, considerând neîntemeiat că aceste servicii nu sunt necesare.

În cazurile în care minorii sunt supuși bullying-ului, acestora le este teamă să relateze cele întâmplate profesorilor/părinților, de multe ori adulții neluând în serios ceea ce povestesc copiii, iar în măsura în care nu se dispun măsuri ferme, copilul victimă a bullyingului continuă să fie etichetat, marginalizat, sau chiar agresat ulterior. Se intervine punctual, atunci când situația este semnalată, în scris de către reprezentantul legal al minorului, prin servicii de consiliere în cadrul unității de învățământ/ prin DGASPC-uri. Deși, se desfășoară activități de prevenție, în școli, acestea sunt ignorate uneori de către elevi, care aleg să își rezolve disputele în afara mediului școlar, iar părinții, sub pretextul că este un caz izolat, minimizează cauzele

și consecințele acestor violențe. Pentru soluționarea situației se aplică metoda transferului în alt colectiv/unitate de învățământ, nu se încearcă rezolvarea cauzei care a determinat comportamentul neadecvat.

În cazurile de **violență domestică**, uneori, minorii nu sunt avuți în vedere în evaluarea gradului de risc și nu sunt dispuse măsuri extinse și cu privire la aceștia atunci când se analizează emiterea ordinului provizoriu de protecție.

În ultima perioadă se constată **creșterea numărului de cazuri de violență psihologică sau chiar fizică**, în mediul familial care îmbracă forma înstrăinării părintești/alienării parentale, violențe care sunt exercitate de cele mai multe ori de părinți asupra minorilor, atunci când se pune problema exercitării autorității părintești.

La nivelul instituției Avocatul Poporului, au fost transmise numeroase petiții prin care s-au sesizat aceste aspecte, solicitându-se intervenția și ca urmare a neimplicării sau implicării insuficiente a DGASPC-urilor, precum și durata mare de timp în cazul soluționării litigiilor în instanța de judecată până la pronunțarea unei soluții definitive și tergiversarea dosarelor penale în cazul infracțiunilor de: „*Abandon de familie*” - art. 378 Cod penal, „*Nerespectarea măsurilor privind încredințarea minorului*” - art. 379 Cod penal, „*Nerespectarea hotărârilor judecătorești*” - art. 287 Cod penal, „*Rele tratamente aplicate minorului*” - art. 197 Cod penal, în care activitatea de urmărire penală sau de judecată ar trebui să se îndeplinească într-o durată rezonabilă, cu accelerarea procedurii, tocmai ca minorii să nu fie afectați de trecerea mare a timpului.

În context, mai pot fi reținute:

- Neraportarea cazurilor, sau raportarea greoaie, cu întârziere în situația **agresiunilor sexuale**, atunci când acestea sunt comise în mediul familial/ apropiat celui familial, agresorii fiind persoane de încredere din anturajul minorilor.

- Creșterea incidentelor suicidale în rândul victimelor minore.

- Dezvoltarea de patologii medicale din zona anxietății, dezechilibrul psihic/emoțional, fobia școlară, etc.

- De cele mai multe ori copiii agresori sunt sancționați pentru comportamentul adoptat, fără însă a se încerca identificarea cauzei și corijarea acestuia.

- Creșterea numărului de cazuri care vizează diverse provocări pe Tik Tok: fenomenul „*Superman Challenge*”, „*Provocarea Paracetamol*”.

- Toleranța comunităților, mai ales în mediul rural, față de diversele forme ale violenței, inclusiv abuz verbal și psihologic, precum și supunerea minorilor la diverse munci grele pentru vârsta lor.

- Creșterea numărului cazurilor de **neglijare educațională**, părinții încalcă dreptul fundamental la învățătură al minorilor prin neparticiparea acestora la învățământul general obligatoriu.

- Creșterea numărului cazurilor privind **violențele fizice, psihologice/psihice** și emoționale comise de către **minorii cu cerințe educaționale speciale (CES) sau împotriva acestora**.

Intervenția greoaie și birocratică în astfel de situații, necunoașterea procedurilor sau trenarea aplicării acestora până la luarea unor măsuri concrete în sprijinul acestora copii, nepunerea în practică a managementului de caz pentru copiii cu dizabilități și/sau CES, neparticiparea și uneori lipsa unei munci în echipă multidisciplinară și în rețea, cu participarea activă și responsabilă a tuturor profesioniștilor implicați, în beneficiul acestor minori, în vederea abilitării și reabilitării lor.

Lipsa consilierilor școlari, a profesorilor de sprijin (însoțitor) sau facilitator, care să asiste la ore, care să fie liantul între cadrul didactic, colegi și copil, el fiind „vocea copilului”

cu CES, el putând aduce la cunoștința cadrului didactic opțiuni cu privire la îmbunătățirea relaționării cu minorul cu cerințe educaționale speciale. Se constată, de asemenea, că unele cadre didactice nu dețin abilitățile necesare în ceea ce privește modalitatea de comunicare, oferirea de alternative adaptate, intervenția adecvată în situații limită, canalizarea atenției și conștientizarea comunității clasei cu privire la rolul pe care fiecare îl are în integrarea elevului cu CES, adaptarea planului educațional etc.

- Minorii sunt expuși situațiilor de a nu avea acces la servicii de specialitate datorită condițiilor socio-familiale, lipsei educației, abandonului școlar, condițiilor de trai precare, sărăciei, acestea fiind cauze ale violențelor sub toate formele, exercitate asupra minorilor.

Recomandările cele mai frecvente ale Avocatului Poporului au vizat următoarele aspecte, dar fără însă, a fi limitative:

- Îmbunătățirea colaborării interinstituționale în managementul cazurilor de violență și tratarea situațiilor identificate cu maximă seriozitate, abordarea și intervenția în echipă multidisciplinară în astfel de cazuri.

- Pregătirea și perfecționarea continuă a personalului de specialitate.

- Respectarea și aplicarea prevederilor legale în vigoare, referitoare la monitorizarea și analiza situației copiilor din cadrul unităților administrativ-teritoriale, pentru depistarea precoce a situațiilor de risc în care se pot afla aceștia.

- Asigurarea prevalenței interesului superior al copilului în toate cazurile instrumentate, conform prevederilor art. 2 alin. (4) din Legea nr. 272/2004, republicată.

- Aplicarea prevederilor art. 2 alin. (6) din Legea nr. 272/2004, republicată, în toate cazurile ce privesc minorii, instrumentate la nivelul unităților administrativ-teritoriale, în vederea garantării dreptului copilului de a-și exprima liber opinia în chestiunile care îl privesc și a dreptului de a fi ascultat.

- În cazul unităților de învățământ, aplicarea obligației legale de a sesiza, imediat Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului, în cazurile de violență în care sunt implicați minori, elevi ai unităților de învățământ respective și de a colabora cu Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului pentru managementul acestora, în interesul superior al copilului, sesizarea de îndată a serviciului unic de urgență 112 în cazurile de violență gravă.

- Informarea personalului unităților de învățământ cu privire la dispozițiile Legii nr. 272/2004, în special art. 52 alin. (4) și 89 alin. (3), care impun obligația angajaților instituțiilor publice care, prin natura profesiei, intră în contact cu copilul, de a sesiza orice caz sau suspiciune de abuz, neglijare, exploatare și orice altă formă de violență asupra copilului Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului.

- Implementarea și aplicarea în fiecare caz de violență a prevederilor Ordinului Ministerului Educației nr. 6235/2023 pentru aprobarea Procedurii privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor și personalului unității de învățământ, precum și al altor situații corelate în mediul școlar și al suspiciunii de violență asupra copiilor în afara mediului școlar. Diseminarea și clarificarea prevederilor dispozițiilor Ordinului nr. 6235/2023 în rândul elevilor și prelucrarea cu personalul unității de învățământ, cu scopul de a fi implementate corespunzător prevederile acestuia.

- Respectarea obligației legale a directorilor unităților de învățământ de a convoca Comisia pentru prevenirea și eliminarea violenței, a faptelor de corupție și discriminării în mediul școlar și promovarea interculturalității și de a solicita analiza, cu celeritate, a factorilor care au favorizat apariția situațiilor de violență, inclusiv raportat la concluziile rapoartelor de evaluare elaborate de specialiștii din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului, revizuirea și completarea, dacă este necesar, a Planului de prevenire și reducere a violenței în mediul școlar al unității de învățământ, elaborat conform

prevederilor art. 65 din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările ulterioare.

- Revizuirea Regulamentelor de Ordine Interioară și afișarea acestora pe pagina de internet a unităților de învățământ.

- Înființarea unui registru special de consemnare a actelor de violență înregistrate în unitatea de învățământ.

- Analizarea situației elevilor vizați, precum și îndrumarea acestora și a reprezentanților legali în vederea obținerii Certificatului de Orientare Școlară în vederea abilitării și reabilitării copiilor cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale, acordarea suportului necesar acestora, în efectuarea demersurilor necesare.

- Identificarea măsurilor necesare pentru reducerea absenteismului/prevenirea abandonului școlar al minorilor de către unitatea de învățământ.

- Realizarea unei comunicări eficiente cu părinții elevilor, în scris, în vederea conștientizării obligațiilor pe care aceștia le au, în calitate de părinți, în raport cu unitatea de învățământ, în vederea respectării dreptului la învățătură a minorilor.

- Identificarea, împreună cu consilierii școlari, a măsurilor de sprijin adecvate pentru cadrele didactice din unitatea de învățământ în scopul îmbunătățirii relației dintre școală, elevi și familie.

- Facilitarea relațiilor copiilor cu CES cu cadrele didactice, colegii, părinții, participarea facilitatorului/ consilierului școlar la ore, respectarea dispozițiilor legale și a managementului de caz, în situația copiilor cu CES și/sau dizabilități, eficientizarea comunicării, luarea unor măsuri concrete, susținerea cadrelor didactice sau urmarea unor cursuri de formare pentru dezvoltarea abilităților și tehnicilor de lucru necesare în interacțiunea cu elevii cu CES.

- Luarea unor măsuri eficiente de către unitățile administrativ teritoriale prin compartimentele de asistență socială pentru susținerea familiilor vulnerabile, responsabilizarea părinților cu privire la obligațiile pe care le au, dobândirea unor abilități parentale.

- Verificarea prestațiilor sociale de care ar putea beneficia familiile din comunitate raportat la dificultățile cu care se confruntă și sprijinirea părinților în vederea întocmirii și depunerii cererilor necesare.

- Evaluarea detaliată a situației copiilor și a familiilor, raportat la cazurile de vulnerabilitate prevăzute la art. 5 din Legea nr. 156/2023 privind organizarea activității de prevenire a separării copilului de familie.

- Evaluarea inițială sau detaliată, după caz, stabilirea serviciilor suport care trebuie oferite pentru a răspunde nevoilor identificate ale minorilor, includerea acestora în programe de consiliere psihologică, terapii, instituirea unei măsuri de protecție specială cu privire la minori, în situația în care aceștia sunt victimele unor violențe în mediul familial, atunci când alte măsuri nu și-au produs efectul scontat, etc.

- Implicarea Consiliului Comunitar Consultativ constituit la nivel local, în analizarea și identificarea unor soluții, pentru sprijinirea familiei și a minorilor, monitorizarea eficientă a copiilor și o intervenție promptă, la nevoie în scopul prevenirii separării copiilor de familie, sau înființarea acestui Consiliu, după caz.

- Identificarea și înregistrarea în Observatorul național al copilului a tuturor copiilor aflați în risc de separare de familie și a familiilor cu copii aflate în situații de vulnerabilitate, implementarea/utilizarea acestuia la nivelul localităților prin completarea datelor despre situația copiilor din comunitate.

- Demersuri concrete în vederea aplicării prevederilor art. 8 și art. 14 din Legea nr. 156/2023 privind organizarea activității de prevenire a separării copilului de familie.

- Respectarea de către Inspectoratele de Poliție Județene a obligației legale de a sesiza de urgență Direcția/Serviciul public de asistență socială sau Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului în a cărei rază teritorială a fost identificat un minor cu privire la

care există suspiciunea unei situații de abuz, neglijare, rele tratamente sau altă situație de risc (inclusiv generată de săvârșirea unei fapte penale/contravenționale), prin raportare la dispozițiile cuprinse în Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului și Legea nr. 156/2023 privind organizarea activității de prevenire a separării copilului de familie.

- Instruirea personalului de specialitate din cadrul unităților de poliție cu privire la obligațiile ce decurg din aplicarea Legii nr. 272/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la sesizarea, de urgență, a Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului și/sau a Direcției/Serviciului public de asistență socială, conform dispozițiilor art. 89 alin. (3) și art. 96 alin. (1) din același act normativ.

Violența împotriva copiilor se impune a fi abordată pluridisciplinar, fiind necesară o implicare a tuturor actorilor prezenți, care au luat cunoștință de incident, sau care interacționează cu minorii, dispunerea unor măsuri imediate, cât și pe termen mediu și lung, atât în sprijinul minorilor, cât și în prevenirea, identificarea cauzelor și tratarea acestora.

Ignorarea fenomenului violență denotă atât o lipsă de empatie, cât și o necunoaștere a dispozițiilor legale de către personalul/persoanele care interacționează cu minorii, precum și a consecințelor legale și psihologice asupra minorilor.

Se impune o conștientizare asumată a acestui fenomen și dezvoltarea unui grad sporit de empatie atât în rândul minorilor, cât și al părinților, cadrelor didactice și personalului care intră în contact cu minorii, accelerarea procedurilor în situațiile de violență comise asupra copiilor și luarea unor măsuri imediate și concrete în sprijinul minorilor.

În context, reținem faptul că au existat și cazuri, cele mai multe, în care autoritățile statului/instituțiile și-au îndeplinit atribuțiile, au luat măsuri și au acționat în interesul superior al copiilor, nefiind constatate încălcări ale drepturilor și libertăților fundamentale și nici întârzierea sau refuzul administrației publice de a soluționa legal cererile petenților.

Cu privire la **numărul cazurilor pe diferite tipuri de violență**, rezultate din activitatea instituției Avocatul Poporului - Domeniul apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului - Avocatul Copilului, în perioada ianuarie - decembrie 2025, acestea sunt evidențiate în tabelul anexat, defalcat sediul central/ birouri teritoriale.

București, 9 februarie 2026

CAZUISTICA DOMENIULUI APĂRAREA, PROTECȚIA ȘI PROMOVAREA DREPTURILOR COPILULUI

ÎN PERIOADA IANUARIE-DECEMBRIE 2025, PE TIPURI DE VIOLENȚE

Nr. crt.	Sediul central/ BT-uri	Nr. cazuri copii victime ale violenței domestice	Nr. cazuri copii victime ale altor tipuri de agresiuni fizice/ psihologice/ violente	Nr. cazuri copii victime ale agresiunilor sexuale	Nr. cazuri copii victime ale bullyingului	Nr. cazuri copii victime ale cyberbullyingului	Nr. cazuri copii agresori	Nr. Recomandări emise în cazurile de agresiune/violență
1.	Sediul central	23	87	45	6	1	37	5
2.	BT Alba - Iulia	8	24	30	1	0	11	4
3.	BT Bacău	1	3	2	1	0	0	0
4.	BT Cluj Napoca	14	28	22	2	0	20	4
5.	BT Constanța	4	7	8	4	1	7	1
6.	BT Craiova	7	17	15	0	0	24	1
7.	BT Galați	5	9	13	2	1	9	1
8.	BT Iași	2	7	11	2	2	4	2
9.	BT Oradea	30	19	15	0	0	16	8
10.	BT Ploiești	1	10	18	3	0	3	0
11.	BT Slobozia	8	15	15	3	0	8	3
12.	BT Suceava	2	2	6	1	0	5	2
13.	BT Târgu Mureș	0	5	4	0	1	7	0
14.	BT Timișoara	3	8	4	1	2	4	0
Total sediul central		23	87	45	6	1	37	5
Total BT-uri		85	151	163	20	7	118	26
Total general		108	238	208	26	8	155	31

*Activitatea BT Brașov și BT Pitești este evidențiată și instrumentată la/de sediul central al instituției Avocatul Poporului.